

शर्मिष्य und शर्म्य adj. so v. a. शम् Naigh. 3, 6. Nir. 3, 5. RV. 3, 31, 1. AV. 5, 1, 9. शिवा शर्म्या यज्ञिया तनूः Çāṅkh. Br. 1, 1.

शङ्क, शङ्कते Dhātup. 4, 12 (शङ्कयाम्, auch त्रासे). शङ्कते, अशङ्कित, अशङ्कित्ययाम्, शङ्कितुम्; im Epos hier und da, aber höchst selten, auch act.: अशङ्कते, पर्यशङ्कतम्, शङ्कितम्. 1) in Sorge sein, Scheu empfinden, Misstrauen hegen MBh. 2, 1468. न चाहं त्यक्तुकामस्त्वं किमलं भीरु शङ्कसे 3, 2327. 4, 447. शङ्कित्ता मा च पार्थिव R. Gorr. 1, 22, 19. 3, 49, 16. 5, 1, 79. Kām. Nitis. 3, 36. 11, 59. 18, 68. Spr. (II) 1894. Kathās. 27, 202. Daṣak. 86, 14. Rāga-Tar. 8, 586. Buḥg. P. 3, 12, 16. mit einem abl. in Sorge sein vor: विमाणात् Çat. Br. 3, 8, 36. देवात् 9, 1, 22. Kauç. 49, 75. अशङ्कितेभ्यः शङ्कते शङ्कितेभ्यश्च सर्वतः Spr. (II) 714. Bhāṭṭ. 15, 39. सुरार्दनात् Buḥg. P. 3, 15, 1. 5, 10, 18. 19, 14. mit einem acc. befürchten, besorgen: भयम् Çāṅkh. Grh. 4, 14. उपतारकाः Kauç. 103. सा शङ्कमाना तत्पापम् MBh. 3, 2274. रामनिश्चयम् R. Gorr. 2, 16, 20. आपदम् 3, 30, 11. 66, 4. ad Çāk. 62. Kathās. 61, 143. Rāga-Tar. 4, 684. 3, 147. Jmd in Verdacht haben, mit Misstrauen ansehen, Misstrauen setzen in: अशङ्क्यमपि शङ्कते नित्यं शङ्कते शङ्कितान् Spr. (II) 715. MBh. 13, 4555. R. 2, 83, 9. R. Gorr. 2, 20, 10. 92, 18. 5, 89, 64. 6, 102, 8. बहुशः संपततीं त्वं जनः शङ्कते दोषतः MBh. 3, 2949. — 2) Anstand nehmen, ein Bedenken haben, in Zweifel sein: शङ्केरन्नापि पण्डिताः MBh. 13, 3124. शङ्के जीवति वा न वा R. 5, 22, 26. Wilson, Sāṅkhyak. S. 10. mit acc. Etwas beanstanden, bezweifeln: धर्मम् MBh. 3, 1165. धातारं धर्ममेव च 1174. तथ्यं वचः 16512. Kusum. 28, 22. — 3) vermuthen, annehmen; शङ्के (ohne Einfluss auf die Construction) so v. a. wie ich vermuthet, wie mir scheint, wahrscheinlich (daher शङ्के als indecl. im gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57): सानुक्रोशो भवान्सदा । संवृत्ता निरनुक्रोशः शङ्के मद्राग्यसंतपात् MBh. 3, 2735. 4, 1644. R. 2, 96, 14. R. Gorr. 1, 39, 5. 3, 63, 13. Megh. 93. Çāk. 131. 98, 22, v. l. Vikr. 66, 10. Mālav. 50, 18. Spr. (II) 4162. मैवं शङ्कितः Sarvadarśanas. 48, 12. auf die Frage ता को एतो भविस्मिदं wird geantwortet सखि पिशाच इति शङ्के Prab. 43, 15. mit einem acc. annehmen, voraussetzen, glauben an: शङ्के न पापमेतस्याम् Kathās. 39, 48. न च ब्रह्मणाः प्रमाणात्तरगम्यत्वं शङ्कितुं शक्यम् Sarvadarśanas. 60, 16. यद्यपि स्वामिना चिरपावधीरितस्य मे बुद्धिनिनाशः शङ्कते Hit. 53, 8. Sarvadarśanas. 121, 13. नाहं पुनस्तथा त्वयि यथा हि मां शङ्कसे wie du von mir glaubst Vikr. 55. तां पुंस्कांमा शङ्कमानः voraussetzend, dass sie auf Männer versessen sei, MBh. 1, 5976. शङ्कमाना नलं तं वै 3, 2921. 2940. यत्रैनमासीनं शङ्केरन्नुचचारिणः । न तत्रापविशेयः 4, 97. R. 4, 1, 25. 6, 93, 13. Megh. 86. Naish. 22, 42. Rāga-Tar. 3, 117. Prab. 17, 7. Bhāṭṭ. 3, 26. स्थितः यत्र शङ्कते सः Kathās. 56, 340. — partic. शङ्कित 1) in Sorge seiend, besorgt, Scheu empfindend, Misstrauen hegend Triak. 3, 1, 11. Halā. 2, 200. Spr. (II) 714. fg. 1149. 3265. Hariv. 4835. R. Gorr. 2, 67, 9. 3, 1, 3. 35, 69. 52, 48. 54, 11. fg. 72, 9. 75, 68. 4, 9, 98. अद्घुर्नेव तदाक्यं कर्मणा तेन शङ्कितः 57, 1. 5, 81, 39. Mālav. 16, 14. Kathās. 10, 26. 45, 262. 49, 134. 56, 315. 114, 53. Rāga-Tar. 6, 128. 198. Vrt. in Lā. (III) 18, 5. Buḥg. P. 7, 9, 2. चेतो मे शङ्कितम् Kathās. 17, 115. मनसम् MBh. 3, 1884. Buḥg. P. 2, 7, 30. 5, 10, 8. ऽदृष्टि Spr. 2048. शङ्कितम् schüchtern Çāṅkh. 34 in Ind. St. 4, 271. अशङ्कितम् unbesorgt Spr. (II) 714. MBh. 3, 2432. Rāga-Tar. 6, 355. अशङ्कितम् ohne Scheu, — Bedenken Spr. (II) 2722. Kathās. 44, 118.

VII. Thell.

Rāga-Tar. 4, 571. शङ्कित mit einem abl. in Sorge seiend — sich fürchtend vor, misstrauend Spr. (II) 1247. परिभ्यः Buḥg. P. 1, 10, 32. 3, 2, 17. mit gen. dass.: प्रथमभयस्य R. 4, 35, 32. लक्ष्मणास्य Pañāt. 100, 9. mit loc. besorgt um: राघवे R. Gorr. 1, 1, 65. राज्ञः प्राणेषु 2, 67, 10 (63, 14 Schl.). mit प्रति dass.: गौतमं प्रति 1, 49, 23 (48, 23 Schl.). वसन्तसेनां प्रति शङ्कितं मे मनः Mākh. 129, 15. sehr häufig mit der Ergänzung componirt: आत्मं Spr. (II) 3469. वैरिं Rāga-Tar. 6, 201. Buḥg. P. 9, 17, 14. पुत्रकिंत्विष्यं Hariv. 4835. R. 4, 1, 18. प्रदेयभयं 2, 16, 34 (Gorr.). 4, 46, 11. धर्मसंकरं (so ist zu lesen) 5, 14, 55. अपदेशं Mālav. 16, 11. Varāh. Brh. S. 104, 20. पापं Kathās. 26, 256. 30, 115. 49, 36. 116. Rāga-Tar. 3, 209. Buḥg. P. 4, 10, 22. 7, 8, 27. Pañāt. 187, 4. — 2) vermuthend, annehmend Rāga-Tar. 3, 288. — 3) befürchtet: यत्तदा शङ्कितं (vielleicht besser mit Schlegel तदाशङ्कितं zu schreiben) पापं तस्य जज्ञे विनिश्चयः R. Gorr. 2, 67, 11. ऽतद्वियोग Spr. 1894. — 4) beanstandet, in Zweifel gezogen, verdächtig: निःश्रयो ऽस्य न शङ्कितः Mākh. 48, 22. Kusum. 28, 21. स धर्मः स्यादशङ्कितः M. 12, 108. — 5) अशङ्कितम् wider alles Vermuthen, unerwartet, plötzlich Kathās. 10, 167. 20, 29. 23, 44. 148. 27, 81. 30, 125. 44, 134. 46, 84. 54, 114. 179. 33, 186. 104, 39. — शङ्कते bei Çāṅkh. zu Brh. Ār. Up. S. 315 fehlerhaft für शङ्कते. Vgl. निःशङ्कित.

— caus. शङ्कयति besorgt machen um Jmd (loc.) Mālav. 44, 13.

— अति Jmd (acc.) in ernstlichem Verdacht haben Lāṭj. 2, 1, 10. Jmd in falschem Verdacht haben: राजानं नातिशङ्कते मिथ्यावादीति धार्मिकम् R. 2, 52, 57. न लक्ष्मणास्मिन्मम राघविष्ये माता यवीयस्यतिशङ्कितव्या 22, 30. अतिशङ्कित in grosser Sorge seiend v. k. in Hariv. 11373 und Bhāṭṭ. 6, 2.

— व्यति einen falschen Verdacht hegen: मिथ्याव्यतिशङ्कितत्मा (so die neuere Ausg.) Hariv. 11266. nach der Lesart der älteren Ausg. würde das partic. pass. Bed. haben.

— अमि Jmd (acc.) misstrauen MBh. 3, 2838. 12, 313. राजानं नाभिशङ्कते मिथ्यावादीति धार्मिकम् R. Gorr. 2, 51, 25. Suçr. 1, 93, 19. Misstrauen setzen in Etwas (acc.), bezweifeln, beanstanden: मा धर्ममभिशङ्कितः MBh. 3, 1166. 1169. नाभिशङ्कीर्वचो मम 5, 5000. Mākh. 143, 3. नाभिशङ्किदं चापि वचनं मे त्वया MBh. 3, 12780. auch mit gen. (der Person oder der Sache): यस्य विद्वान् हि वदतः तेनज्ञो नाभिशङ्कते M. 8, 96. अस्याश्चारित्रस्याभिशङ्कितः MBh. 5, 6078. ohne Ergänzung in Sorgen sein, eine Scheu empfinden MBh. 12, 4826 (अभिशङ्कते ed. Bomb.). अमिशङ्कित in Sorge seiend, ein Bedenken habend Hariv. 11373 (अतिशङ्कित die neuere Ausg.). Bhāṭṭ. 6, 2 (अति der 2te Schol.). अनभिशङ्कितम् ohne Scheu Mākh. P. 133, 16. — Vgl. अभिशङ्का.

— आ 1) befürchten: यतश्च भयमाशङ्कते M. 7, 188. fg. आशङ्कमाना तत्पापम् MBh. 3, 2561. 19084. R. 1, 1, 39 (42 Gorr.). मतो न दोषमाशङ्कोः (आशङ्के ed. Bomb.) 2, 90, 15. वधमाशङ्क Kathās. 12, 25. 18, 94. 42, 107. Rāga-Tar. 1, 298. Buḥg. P. 5, 9, 3. Hit. 16, 14. यत्तदाशङ्कितं पापं तस्य जज्ञे विनिश्चयः R. 2, 65, 15. आशङ्क्य zu befürchten Kauç. 93. ohne acc. bangen, in Sorge sein: सदिग्धमेव सिद्धिं कातरमाशङ्कते चेतः Mālav. 63. तत्किमाशङ्कसे Uttarak. 48, 2 (62, 4). नाशङ्कते प्रजल्पती so v. a. scheut sich nicht zu Pañāt. I. 437. — 2) erwarten, voraussetzen: प्रणतिम् Spr. (II) 1043. भर्तागमनं पुनः Raḥ. 12, 24. Kathās. 22, 78. 24, 126.

2*